

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložil(a) student(ka): **Karolína Vinická**

Název práce: Veřejné dobro: Experiment

Oponoval (*u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě*): František Kalvas

1. **CÍL PRÁCE** (*uvedte, do jaké míry byl naplněn*): „je pomocí experimentu Public-Good Game zjistit, zda má velikost skupiny vliv na rozhodování jedince“ (s. 6) Při vymezení cíle citelně chybí dodatek, který by čtenáře uklidnil, že nejde o rozhodování obecně, ale rozhodování zda s výhodným úrokem, ale s nejistým výsledkem investovat do společného projektu, nebo si investici s jistotou a bez úroku ponechat. Takto korigovaný cíl autorka naplnila, jelikož zjistila, že velikost skupiny nehraje v jejím experimentu roli. Při letmém pohledu se může práce jevit téměř jako výborná, nicméně při bližším pohledu se vyjeví problémy – proto se omlouvám za detailní připomínky, protože bez uvádění drobných chyb, kterých je ale řada, není možné ukázat, v čem práce pokulhává.

2. **OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ** (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce*):

Práce má standardní strukturu, ač názvy kapitol nejsou obvyklé. Místo obligátních Úvod – Teorie – Metodologie – Výsledky – Závěr autorka užívá méně obvyklé názvy kapitol: práci představí (Úvod), uvede nás do tématu (Úvod, Teorie her), zavede nezbytné pojmy (Teorie her, Pojem veřejný statek, Černé pasažerství, Experimenty v sociálních vědách) rekapituluje dosavadní poznatky o vlivu velikosti skupiny (Vlastní experiment), představí vlastní výzkum (Vlastní experiment, Výsledky), detailně představí výsledky (Výsledky) a nakonec výsledky diskutuje (Závěr).

Práce je založená na vlastním výzkumu, který po mém soudu splňuje všechny náležitosti a pracuje s dostatečným vzorkem 60 participantů, které sleduje v 5 kolech hry – má tak k dispozici 180 pozorování. Autorka řeší zdánlivě triviální otázku, zda míra kooperace bude větší ve trojicích či šesticích, ale dosavadní literatura skutečně nepřinesla jednoznačnou odpověď, tedy výzkum triviální není a poznatek, že velikost v tomto případě nehraje roli, je důležitý kamínek v mozaice. V práci se nevyskytuje žádný zásadní problém – výsledky jsou sice prezentovány někdy nepřehledně, ale autorka z nich vyvozuje korektní závěry.

V čem tedy tkví výše avizované problémy? Můj dojem je, že jde o jakousi **celkovou nedbalost**, která proniká jak do formy, tak obsahu práce. Shrnuji řadu detailních projevů, které rozčlením na obsahové (příklady uvádím zde) a formální (příklady uvádím v následující sekci).

Tedy, začněme. Autorka uvádí jen dva zdroje o vlivu velikosti skupiny na jednání hráčů Public-Good Game s poukazem, že o vlivu velikosti skupiny existuje jen málo literatury – zadáme-li „group size public good game“ na Google Scholar, hned na první straně najdeme 4 zdroje, které autorka neuvádí, zcela nyní pomejme fakt, že vlivu velikosti skupin se věnuje studium konformního chování.

Oceňuji, že na s. 6, hned ve druhém odstavci práce, autorka přibližuje podstatu Public-Good Game – každý čtenář tak ví od počátku, oč běží. Bohužel, ze stručného přiblížení vypadla dost podstatná informace: že částka vložená do veřejného fondu je výhodně zúročena – neznalý čtenář pak může být uvedený v omyl, že studovaná hra spočívá jen v přerozdělování a unikne mu výhodnost investice do společného fondu.

Kdo nezná pojem Nashova rovnováha (pozn. Kalvas: stav, kdy žádný aktér individuální změnou svého jednání nemůže zlepšit svou situaci), tak z autorčina popisu na s. 14 moc moudrý nebude – ale na počátku druhého odstavce na s. 10 autorka uvádí mnohem jasnější definici Nashovi rovnováhy. Podobně temný je výklad tří problémů způsobených černým pasažerstvím na s. 15. Hypotézy H1 a H2

na s. 18 jsou vlastně jedinou hypotézou – jedna je převrácenou verzí druhé a nevidím smysl v uvádění a testování obou, byť mohou být obě neplatné, pokud velikost skupiny nehraje roli.

Autorka nepřesně referuje o statistických testech na s. 24 – ohání se sice výsledkem t-testu, ale neuvádí žádnou testovou statistiku ani p-hodnotu, přestože píše, že „... je nutné spočítat si tzv. p hodnotu“ (s. 24). Navíc, na konci prvního odstavce na s. 24 zcela obrací vztah velikosti p-hodnoty a platnosti nulové hypotézy, ačkoli je to zřejmě pro to, jak plyne z poznámky v závorce, že autorka zapomíná, že nulová hypotéza předpokládá rovnost průměrů, nikoli jejich odlišnost, jak naznačuje poznámka autorky – je to zvláštní druh zapomnění, neboť na předchozí straně s. 23 nulovou hypotézu chápe správně jako hypotézu o rovnosti. Autorka si občas plete náhodný a nahodilý výběr: na s. 16 uvádí, že náhodný výběr participantů je nereprezentativní a tudíž je překážkou zobecnění (zřejmě myslí nahodilý), ale v doporučeních na zlepšení svého výzkumu na s. 28 navrhuje vybrat účastníky náhodným výběrem (zřejmě myslí opravdu náhodný).

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Začněme nejprve pochybeními, která ilustrují celkovou nedbalost. Např. překlepy v přijetí Anthonyho Downse (na s. 14 uveden jako Downsen, v odkazu na s. 15 uveden jako Dows, v seznamu literatury na s. 29 správně jako Downs), neuvedení všech autorů u zdroje (Hauert et . al. 2002) ze s. 27 v seznamu literatury. Autorce v textu občas chybí slovo, např. na s. 22 na konci předposledního odstavce předložka **na** v pasáži „... v mém výzkumu velikosti skupiny nezáleží“. Na s. 26 na konci předposledního odstavce zase chybí pravá závorka, což znemožňuje posoudit, zda je použití slova „většiny“ stylistická neobratnost nebo překlep. Obrázek 1 na s. 22 nemá kompletní titulky, stejně jako Tabulky 1, 2 a 3 na s. 9, 10 a 22.

Srozumitelnosti části věnované výsledkům by prospělo, kdyby autorka psala jen o tom, kolik korun si účastníci nechávali na svém osobním účtu – účastníci vždy rozdělovali 40 Kč, proto informace o jedné části nese informaci i o druhé. Vzhledem k tomu, že si ponechávali kolem 20 Kč, posílali do společného fondu také kolem 20 Kč a v textu je tak mnoho údajů podobné hodnoty, což zbytečně mate. Mohla jich být polovina a stejného typu. Navíc, autorku zajímala míra sobectví/ochoty kooperovat a o ní vypovídá dobře, kolik si hráč ponechá na osobním účtu.

Poslední výtku se týká stylu vysvětlení konceptů z teorie her. Nemám nic proti, aby byly uvedeny příklady hypotetických situací, kdy dvojice obviněných čelí možnosti trestu, nebo partneři plánují společnou večeři. Ale pokud autorka věnuje jeden solidní odstavec tomuto libretu (na s. 8 dole a na zlomu s. 9-10) očekával bych, že minimálně dvojnásobný rozsah bude věnován samotnému konceptu a doplňujícím informacím o něm. Obvykle následuje nepřilíh jasná a nepřilíh dlouhá obecná pasáž.

Krom výše uvedeného jsem nenašel v práci žádné další formální chyby.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

Práci hodnotím jako originální, vedenou jasnou myšlenkou a přinášející jasný výsledek. Jde však o práci celkově nedbale zpracovanou. Pokud by se nedbalost týkala jen formální stránky, uvažoval bych možná ještě o hodnocení velmi dobře, ale promítá se do obsahu a poukazuje dokonce na nedokonalé osvojení základních konceptů, které si měla autorka během studia osvojit (nulová hypotéza, náhodný výběr). Proto navrhuji práci hodnotit stupněm **dobře**.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

- 1) Vysvětlete, které tři důležité problémy způsobuje černé pasažerství.
- 2) Rekapitulujte alespoň něco z toho, co v sociologii víme o vlivu velikosti skupiny a co by mohlo vysvětlovat vliv velikosti skupiny na černé pasažerství. Nechci po Vás chtít komplexní rešerši, ale alespoň část nějaké oblasti, např. konformního chování, byste rekapitulovat mohla.
- 3) Může nějak kooperace souviset s konformitou? Jaký význam může hrát konformita ve Vašem experimentu, kde byly odměňováni jen 3 nejuspěšnější participantů ze 60?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Dobře

Datum: 28/5/2018

Podpis: